

ประเด็นสำรวจโพล : ปัญหาในการดำเนินธุรกิจและข้อเสนอแนวทางมาตรการช่วยเหลือทางธุรกิจ SME ในสถานการณ์ปัจจุบัน

จากการสำรวจธุรกิจ SME กับปัญหาในการดำเนินธุรกิจและข้อเสนอแนวทางมาตรการช่วยเหลือทางธุรกิจ SME ในสถานการณ์ปัจจุบัน ประจำเดือนกรกฎาคม ระหว่างวันที่ 9-20 กรกฎาคม 2564 จากผู้ประกอบการ SME จำนวน 2,716 ราย จาก 21 สาขาธุรกิจ โดยแบ่งออกเป็น ภาคการผลิต 595 ราย ภาคการค้า 939 ราย และภาคการบริการ 1,182 ราย ครอบคลุมทั้ง 6 ภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพฯ ฯ และปริมณฑล 768 ราย ภาคกลาง 232 ราย ภาคตะวันออก 259 ราย ภาคเหนือ 443 ราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 664 ราย และภาคใต้ 350 ราย

โดยข้อมูลสำรวจในประเด็นเรื่องปัญหาที่สำคัญที่สุด ในการดำเนินธุรกิจ SME ในปัจจุบัน ถูกรวบรวมและจัดกลุ่มจากผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะปลายปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยคำนวณหาปัญหาด้านการดำเนินงานที่ธุรกิจเจอมากที่สุด และนำมาคำนวณหาปัญหาสำคัญ รวมถึงข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหานั้น พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านผู้บริโภคและกำลังซื้อ คิดเป็นร้อยละ 48.2 ซึ่ง 3 อันดับประเด็นปัญหาที่สำคัญในด้านนี้ คือ กำลังซื้อของลูกค้าลดลง ปริมาณการซื้อสินค้าและบริการต่อครั้งลดลง และการไม่กลับมาซื้อซ้ำของลูกค้า โดยข้อเสนอแนวทางแก้ไขด้านผู้บริโภคและกำลังซื้อ ผู้ประกอบการ SME มองว่าต้องมีมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายเพิ่มเติมจากมาตรการเดิม เพื่อเพิ่มกำลังซื้อให้ผู้บริโภค อีกทั้งยังต้องจัดหาช่องทางการจำหน่ายเพิ่มเติม เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ลูกค้ากลุ่มใหม่ได้รู้จัก และต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค เพื่อจะได้มั่นใจและออกมาจับจ่ายใช้สอย ส่วนปัญหาการดำเนินงานรองลงมาคือ ด้านต้นทุน คิดเป็นร้อยละ 16.8 ซึ่งประเด็นปัญหาที่สำคัญในด้านนี้คือ ราคาสินค้า/วัตถุดิบสูง ค่าสาธารณูปโภค และค่าน้ำมัน/เชื้อเพลิงที่แพงขึ้น ข้อเสนอแนวทางแก้ไขด้านต้นทุน ผู้ประกอบการ SME มองว่าต้องมีการควบคุมราคาสินค้าและวัตถุดิบ เพื่อควบคุมภาระค่าใช้จ่ายทางด้านต้นทุน และมีเงินสนับสนุนในด้านต้นทุนการผลิตให้กับธุรกิจด้วย และลำดับปัญหา/ข้อเสนอแนวทางแก้ไขด้านอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ปัญหาที่สำคัญที่สุดในการดำเนินธุรกิจ SME ในปัจจุบัน

■ ปัญหาที่สำคัญที่สุด ในการดำเนินธุรกิจ SME ในปัจจุบัน

5 อันดับด้านการดำเนินงานที่เป็นปัญหามากที่สุด	3 อันดับปัญหาสำคัญ	ข้อเสนอแนวทางแก้ไข
ด้านผู้บริโภคและกำลังซื้อ 48.2%	1. กำลังซื้อของลูกค้าลดลง 2. ปริมาณการซื้อสินค้าและบริการต่อครั้งลดลง 3. การไม่กลับมาซื้อซ้ำของลูกค้า	1. มีมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายเพิ่มเติมจากมาตรการเดิม 2. จัดหาช่องทางการจำหน่าย(เพื่อกระจายสินค้าไปในกลุ่มลูกค้าใหม่ๆ) 3. สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคในการออกมาจับจ่ายใช้สอย
ด้านต้นทุน 16.8%	1. ราคาสินค้า/วัตถุดิบสูง 2. ค่าสาธารณูปโภคแพง 3. ค่าน้ำมัน/เชื้อเพลิงแพง	1. ควบคุมราคาสินค้าและวัตถุดิบ 2. เงินสนับสนุนด้านต้นทุนการผลิต 3. ควบคุมราคาน้ำมันและการขนส่ง
ด้านหนี้สินกิจการ 10.9%	1. การระดมเงินกู้ในระบบสถาบันการเงิน 2. การระดมเงินกู้ในระบบ 3. หนี้ชำระจากทางสินเชื่อสินค้า และวัตถุดิบ	1. ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ 2. พักชำระหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย 3. เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพิ่มเติม
ด้านความร่วมมือกับหน่วยงาน 7.2%	1. ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงาน 2. การได้รับความช่วยเหลือช้า 3. ขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงาน	1. จัดหาแหล่งเงินทุนและสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ 2. ช่วยเหลือให้ตรงกับความต้องการของสาขาธุรกิจนั้นๆ 3. มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน
ด้านคู่แข่ง 6.4%	1. แข่งขันราคาสินค้า 2. จำนวนคู่แข่งเพิ่มขึ้น 3. การเสียเปรียบจากคู่แข่ง (เงินทุนสูงกว่า/กลยุทธ์ที่ดีกว่า)	1. ส่งเสริมความรู้ในการทำตลาด(ทั้งออนไลน์และออฟไลน์) 2. ส่งเสริมความรู้ในการสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน

หมายเหตุ : 3 อันดับปัญหาสำคัญ และ 3 อันดับข้อเสนอแนวทางแก้ไข เป็นปัญหาและข้อเสนอแนวทางแก้ไขของปัญหาในการดำเนินงานในแต่ละด้าน

และหากพิจารณาถึงสถานการณ์การดำเนินงานของธุรกิจ SME ในอนาคต จากคำถามในลักษณะ ปลายเปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่มีความ กังวลต่อการดำเนินธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 88.3 และไม่มีความกังวลต่อการดำเนินธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 11.7 ซึ่ง หากพิจารณาเฉพาะกลุ่มธุรกิจที่ตอบว่ามีความกังวล พบว่าผู้ประกอบการ SME กังวลในประเด็น/สถานการณ์ ที่มากที่สุด คือ รายได้ลดลง จากกำลังซื้อของผู้บริโภค คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองมาคือ กังวลว่าจะไม่สามารถ เปิดดำเนินกิจการต่อไปได้ คิดเป็นร้อยละ 15.1 และกังวลต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดที่ยังไม่คลี่คลาย คิดเป็นร้อยละ 12.5 และลำดับความกังวลอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 2 และภาพที่ 3

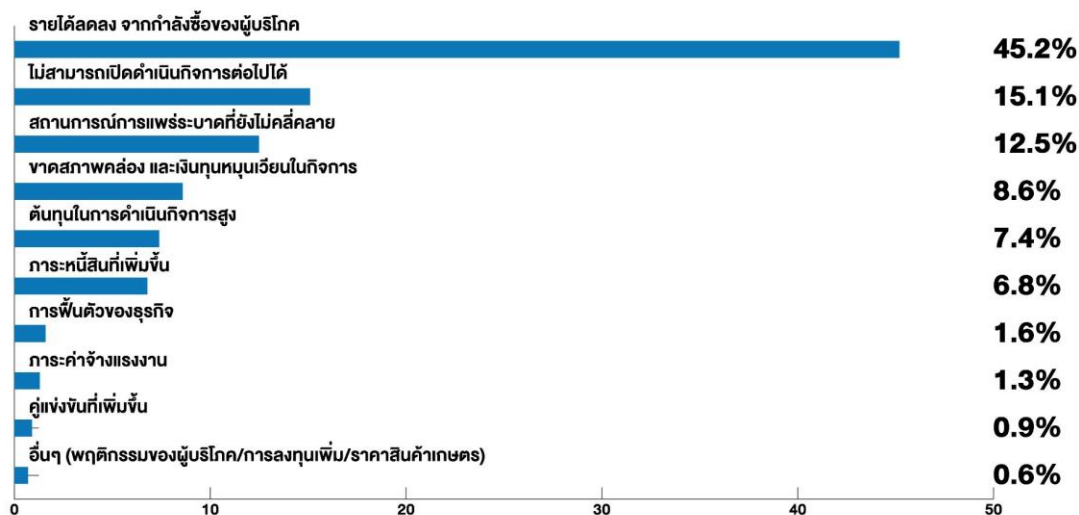
ภาพที่ 2 ความกังวลต่อการดำเนินธุรกิจในอนาคตของธุรกิจ SME

■ ความกังวลต่อการดำเนินธุรกิจ SME ในอนาคต

ภาพที่ 3 ประเด็น/สถานการณ์ความกังวลต่อการดำเนินธุรกิจ SME ในอนาคต

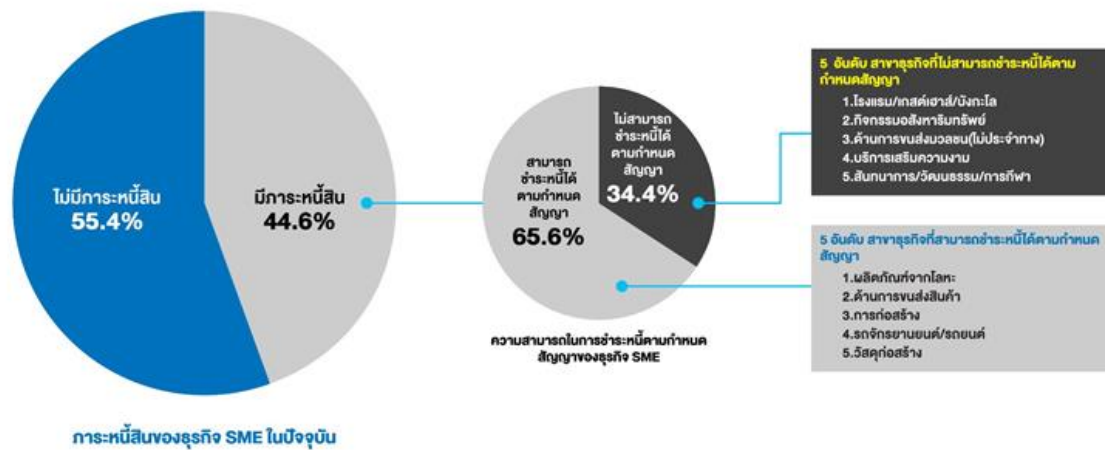
■ ประเด็น/สถานการณ์ ความกังวลต่อการดำเนินธุรกิจ SME ในอนาคต

ในส่วนสถานการณ์ด้านหนี้สินของธุรกิจ SME ในปัจจุบัน จากคำถามในลักษณะปลายปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 55.4 และมีธุรกิจที่มีภาระหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 44.6 และจากธุรกิจ SME ที่มีภาระหนี้สิน ส่วนใหญ่ธุรกิจยังคงสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา คิดเป็นร้อยละ 65.6 และธุรกิจ SME ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา คิดเป็นร้อยละ 34.4 ซึ่งสาขาธุรกิจที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญามากที่สุด ได้คำนวณจากธุรกิจที่ตอบว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้ เทียบกับจำนวนธุรกิจที่ตอบทั้งหมดของธุรกิจนั้น คือ สาขาโรงแรม/เกสต์เฮาส์/บังกะโล รองลงมาคือ กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ และด้านการขนส่งมวลชน (ไม่ประจำทาง) และลำดับอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 สถานการณ์ด้านหนี้สินของธุรกิจ SME ในปัจจุบัน

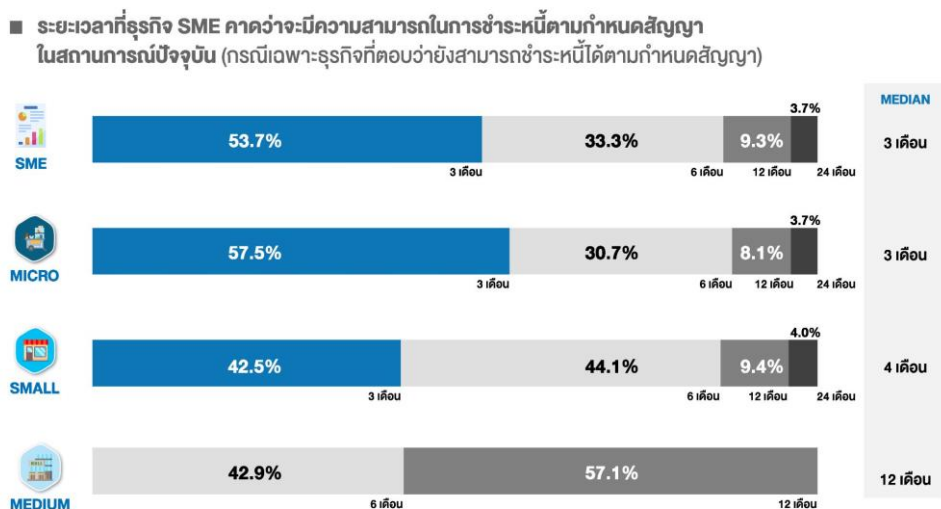
■ สถานการณ์ด้านหนี้สินของธุรกิจ SME ในปัจจุบัน

หมายเหตุ : 1. 5 อันดับสาขาธุรกิจที่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา เรื่องลำดับจากธุรกิจที่ตอบว่ายังสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญากลับกับจำนวนธุรกิจที่ตอบทั้งหมดของธุรกิจนั้น
 2. 5 อันดับสาขาธุรกิจที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา เรื่องลำดับจากธุรกิจที่ตอบว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญากลับกับจำนวนธุรกิจที่ตอบทั้งหมดของธุรกิจนั้น
 3. 5 สาขาธุรกิจที่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา ส่วนใหญ่ตอบว่ายังสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญาภายในระยะเวลา 3 เดือน

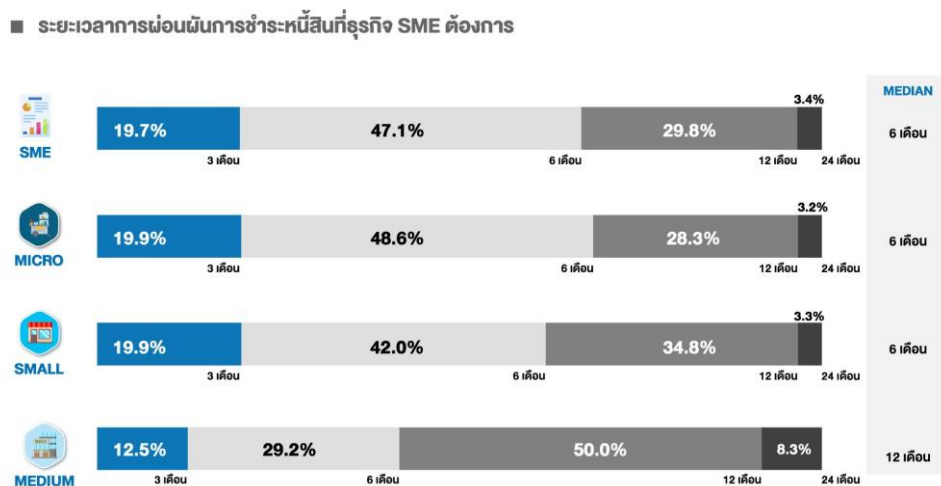
และจากประเด็นคำถามระยะเวลาที่ธุรกิจ SME คาดว่าจะมีความสามารถในการชำระหนี้ตามกำหนดสัญญา ในสถานการณ์ปัจจุบัน จากคำถามในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบว่ายังมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่จะมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญาได้อีกประมาณ 1-3 เดือน คิดเป็นร้อยละ 53.7 รองลงมาคือ 4-6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และลำดับอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ระยะเวลาที่ธุรกิจ SME คาดว่าจะมีความสามารถในการชำระหนี้ตามกำหนดสัญญา
ในสถานการณ์ปัจจุบัน

ในส่วนของประเด็นคำถามระยะเวลาการผ่อนผันการชำระหนี้สินที่ธุรกิจ SME ต้องการ จากคำถาม
ในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบว่ามีภาระหนี้สินทั้งหมด พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่
ต้องการระยะเวลาผ่อนผัน 4-6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาคือ 7-12 เดือน คิดเป็นร้อยละ 29.8 และ
ลำดับอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 6

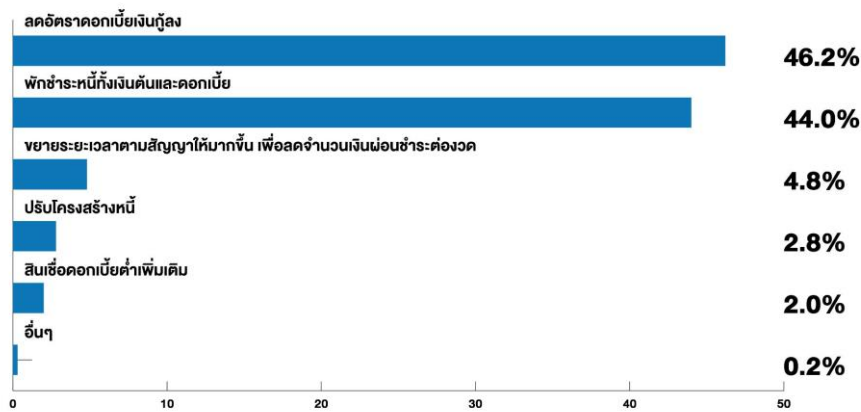
ภาพที่ 6 ระยะเวลาการผ่อนผันการชำระหนี้สินที่ธุรกิจ SME ต้องการ

และจากประเด็นความช่วยเหลือในด้านการชำระหนี้ นอกจากการผ่อนผันการชำระหนี้ที่ธุรกิจ SME
ต้องการ จากคำถามในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบว่ามีภาระหนี้สินทั้งหมด
พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือในด้านการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ คิดเป็นร้อยละ 46.2
รองลงมาคือ การพักชำระหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย คิดเป็นร้อยละ 44.0 และการขยายระยะเวลาตามสัญญา
ให้มากขึ้น เพื่อลดจำนวนเงินผ่อนชำระต่องวด คิดเป็นร้อยละ 4.8 และลำดับอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 7

ภาพที่ 7 สิ่งที่ธุรกิจ SME ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด ในด้านการชำระหนี้

■ สิ่งที่ธุรกิจ SME ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด ในด้านการชำระหนี้

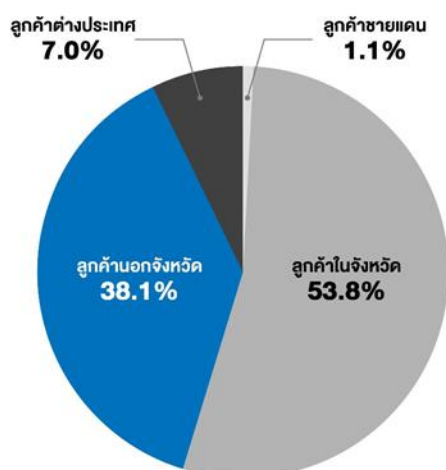

ในส่วนประเด็นคำถามรูปแบบกลุ่มลูกค้าของธุรกิจ SME ในภาวะธุรกิจก่อนวิกฤตโควิด-19 จากคำถามในลักษณะปลายปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่มีรูปแบบกลุ่มลูกค้าภายในประเทศ คือ ลูกค้าภายในจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 53.8 และลูกค้านอกจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 38.1 และรองลงมาคือ กลุ่มลูกค้าต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 7.0 และกลุ่มลูกค้าชายแดน คิดเป็นร้อยละ 1.1

และหากพิจารณาเฉพาะธุรกิจที่มีกลุ่มลูกค้าภายนอกประเทศ ซึ่งคำนวณจากธุรกิจที่ตอบว่ามีกลุ่มลูกค้าต่างประเทศ และลูกค้าชายแดน เทียบกับจำนวนธุรกิจที่ตอบทั้งหมดของธุรกิจนั้นในแต่ละกลุ่มลูกค้า พบว่า สาขาธุรกิจที่มีกลุ่มลูกค้าต่างประเทศมากที่สุดคือ สาขาโรงแรม/เกสต์เฮาส์/บังกะโล การท่องเที่ยว ด้านการขนส่งมวลชน (ไม่ประจำทาง) ก่อสร้าง และร้านอาหาร/ภัตตาคาร ตามลำดับ ในส่วนของสาขาธุรกิจที่มีกลุ่มลูกค้าชายแดนมากที่สุด คือ สาขาด้านการขนส่งสินค้า สาขาค้าส่งสินค้าอุปโภคบริโภค ด้านการขนส่งมวลชน (ไม่ประจำทาง) ยางและพลาสติก และวัสดุก่อสร้าง ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 รูปแบบกลุ่มลูกค้าของธุรกิจ SME (ในภาวะธุรกิจก่อนวิกฤตก่อนโควิด-19)

■ รูปแบบกลุ่มลูกค้าของธุรกิจ SME (ในภาวะธุรกิจก่อนวิกฤตโควิด-19)

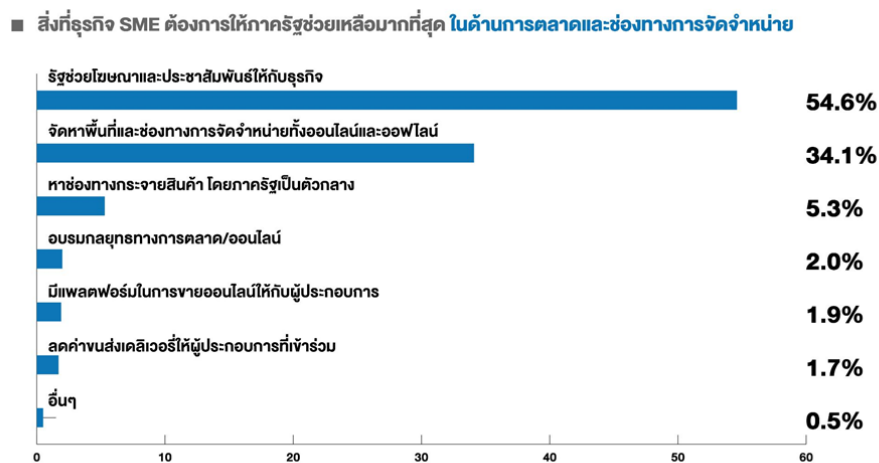

• ลูกค้าชายแดน
ธุรกิจส่วนใหญ่อยู่ในภาคการท่องเที่ยว ซึ่งพึ่งพารายได้จากนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ได้รับผลกระทบจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ชะลอตัวลง ในช่วงปีมาตรการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้แก่ การท่องเที่ยว (จัดทัวร์, จองตั๋ว, ไรต์) โรงแรม /เกสต์เฮาส์/บังกะโล, ด้านการขนส่งมวลชน(ไม่ประจำทาง) และร้านอาหาร/ภัตตาคาร เป็นต้น

• ลูกค้าต่างประเทศ
สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่รุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้มาตรการควบคุมการเดินทางระหว่างประเทศ ทำให้มีข้อจำกัดในการเดินทางผ่านด่านชายแดนหรือในบางพื้นที่ด่านชายแดนถูกปิด ทำให้เกิดการค้า และธุรกิจที่เกี่ยวข้องชายแดนชะลอตัวลง เช่น ด้านการขนส่งสินค้า, สินค้าอุปโภคบริโภค, ด้านการขนส่งมวลชน (ไม่ประจำทาง) เป็นต้น

ประเด็นที่ธุรกิจ SME ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด ในด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย จากคำถามในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบทั้งหมด พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่อยากให้รัฐช่วยโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้กับธุรกิจ SME คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมาคือ จัดหาพื้นที่และช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ให้กับธุรกิจ SME คิดเป็นร้อยละ 34.1 และลำดับอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 9

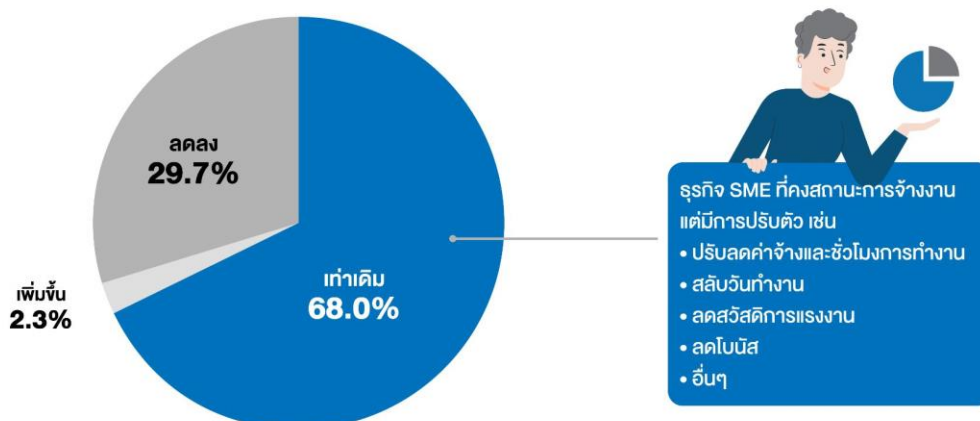
ภาพที่ 9 สิ่งที่ธุรกิจ SME ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด ในด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย

ในส่วนสถานการณ์การจ้างงานแรงงานของธุรกิจ SME ในปัจจุบัน จากคำถามในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ธุรกิจมีการจ้างแรงงานประจำ และ/หรือแรงงานรายวัน พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงานเท่าเดิม คิดเป็นร้อยละ 68.0 ซึ่งธุรกิจ SME ที่คงสถานะการจ้างงาน มีรูปแบบการปรับตัว อาทิเช่น การปรับลดค่าจ้างและชั่วโมงการทำงาน/สลับวันทำงาน/ลดสวัสดิการแรงงาน/ลดโบนัส เป็นต้น รองลงมาคือ มีการลดจำนวนแรงงานลง คิดเป็นร้อยละ 29.7 และลำดับอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 10

ภาพที่ 10 สถานการณ์การจ้างแรงงานของธุรกิจ SME ในปัจจุบัน (เทียบกับช่วงก่อนโควิดระลอกแรก เมษายน 2563)

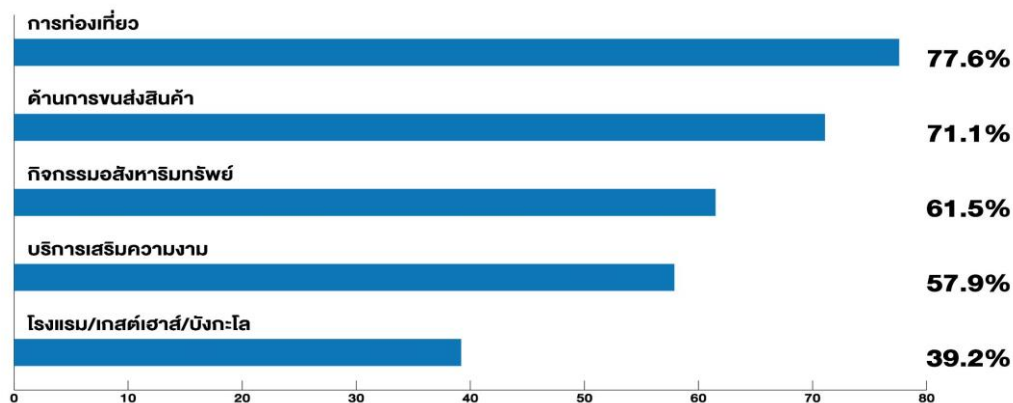
■ สถานการณ์การจ้างแรงงานของธุรกิจ SME ในปัจจุบัน (เทียบกับช่วงก่อนโควิดระลอกแรก เมษายน 63)

โดยสาขาธุรกิจ SME ที่มีสัดส่วนการลดแรงงานมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากธุรกิจที่มีการจ้างแรงงานประจำ และ/หรือแรงงานรายวัน ที่ต่อบว่าลดจำนวนแรงงาน เทียบกับจำนวนธุรกิจที่ตอบทั้งหมดของธุรกิจนั้น พบว่า ธุรกิจที่ลดจำนวนแรงงานมากที่สุด 5 อันดับสาขาแรก อยู่ในภาคการบริการ ได้แก่ การท่องเที่ยว ด้านการขนส่ง กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ บริการเสริมความงาม และโรงแรม/เกสต์เฮาส์/บังกะโล ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ 11

ภาพที่ 11 5 สาขาธุรกิจ SME ที่มีสัดส่วนการลดจำนวนแรงงานมากที่สุด

■ 5 อันดับสาขาธุรกิจ SME ที่มีสัดส่วนการลดจำนวนแรงงานมากที่สุด

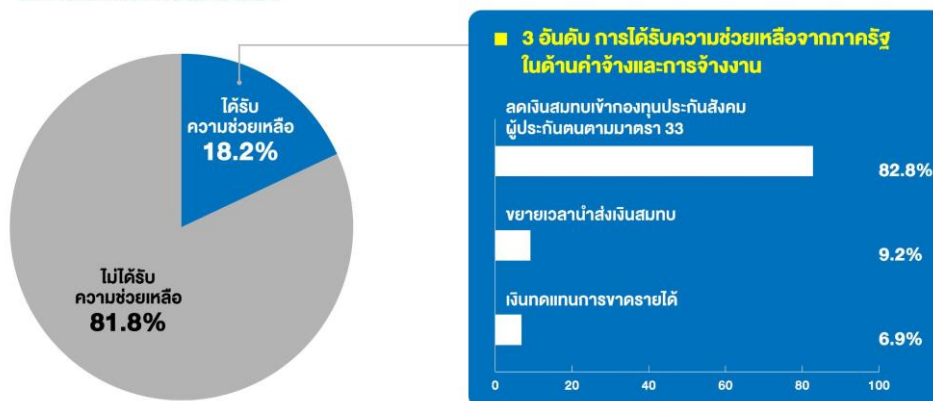

ประเด็นการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในด้านค่าจ้างและการจ้างงาน ที่ผ่านมา จากคำถามในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบทั้งหมด พบว่า ที่ผ่านมาธุรกิจ SME ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในด้านค่าจ้างและการจ้างงาน คิดเป็นร้อยละ 81.8 เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่ในธุรกิจ SME เป็นแรงงานที่อยู่นอกระบบ

โดยธุรกิจ SME ที่ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ คิดจากผู้ที่มีแรงงานที่เป็นผู้ประกันตนในมาตรา 33 เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 18.2 เป็นการได้รับความช่วยเหลือในเรื่องลดเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ขยายเวลานำส่งเงินสมทบ และเงินทดแทนการขาดรายได้ คิดเป็นร้อยละ 82.8 9.2 และ 6.9 ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ 12

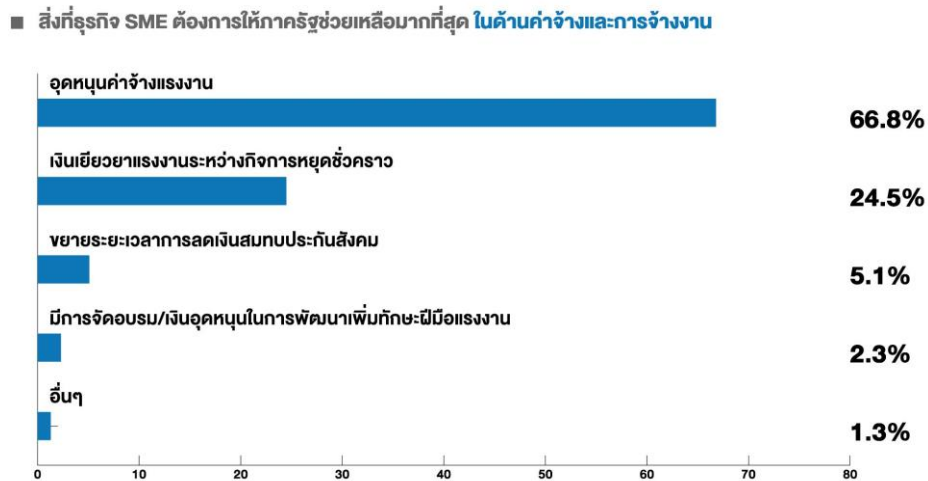
ภาพที่ 12 การได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ ในด้านค่าจ้างและการจ้างงานที่ผ่านมา

■ การได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในด้านค่าจ้างและการจ้างงานที่ผ่านมา

ประเด็นที่ธุรกิจ SME ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด ในด้านค่าจ้างและการจ้างงาน จากคำถามในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบทั้งหมด พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่อยากให้ภาครัฐเข้ามาช่วยอุดหนุนค่าจ้างแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 66.8 รองลงมาคือ อยากให้มีเงินเยียวยาแรงงานระหว่างที่กิจการหยุดชั่วคราว คิดเป็นร้อยละ 24.5 และขยายระยะเวลาการลดเงินสมทบประกันสังคม คิดเป็นร้อยละ 5.1 และลำดับอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 13

ภาพที่ 13 สิ่งที่ธุรกิจ SME ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด ในด้านค่าจ้างและการจ้างงาน

และในประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการได้รับความช่วยเหลือในการดำเนินธุรกิจที่ผ่านมา จากคำถามในลักษณะปลายเปิด พิจารณาจากผู้ประกอบการ SME ที่ตอบทั้งหมด พบว่า ธุรกิจ SME ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือในการดำเนินธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมาคือ ความล่าช้าในการออกมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 19.4 อีกทั้งข้อจำกัด และเงื่อนไขในการขอรับความช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 13.1 และลำดับอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 14

ภาพที่ 14 ปัญหาและอุปสรรคในการได้รับความช่วยเหลือในการดำเนินธุรกิจที่ผ่านมา

